

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний технічний університет "Дніпровська політехніка"
Освітня програма	31731 Філософія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	033 Філософія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Національний технічний університет "Дніпровська політехніка"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	31731
Назва ОП	Філософія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	033 Філософія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Ювсечко Ярослав Володимирович, Матер`ян Естер Миколаївна, Бутченко Тарас Іванович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	24.01.2022 р. – 26.01.2022 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://www.nmu.org.ua/upload/uf/e12/64fa61otmmeruo3yz7zwzo3vyf34wysk.pdf
Програма візиту експертної групи	https://www.nmu.org.ua/upload/uf/9ff/2i25qyjh1bpk5kkna8rvnzi4gm601iwd.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Підготовка здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Філософія» (ID в ЄДЕБО: 31731) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 033 Філософія (далі – ОПП) у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка» (далі – ЗВО), на думку експертів, відповідає критеріям положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України 11.07.2019 р. № 977, за рівнем «В». Вивчення документів, інформації на офіційному веб-сайті, інтерв'ювання учасників освітнього процесу за допомогою он-лайн відеозв'язку дає підстави твердити, що у ЗВО налагоджені достатньо дієві політики та процедури забезпечення якісної підготовки філософів за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. Експерти відзначають сформовані партнерські відносини між здобувачами вищої освіти, стейкхолдерами, науково-педагогічними працівниками та адміністрацією ЗВО. Тим самим забезпечуються перспективи розвитку ОПП, у тому числі з подолання виявлених недоліків і слабких сторін, що є несуттєвими та не мають системного характеру. Під час роботи експертної групи ЗВО продемонстрував серйозну налаштованість на вдосконалення та готовність до швидкого впровадження позитивних практик підготовки здобувачів вищої освіти за ОПП.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ОПП зорієнтована на здобувача вищої освіти, створені необхідні умови для формування індивідуальних траєкторій навчання (вибір освітніх компонентів, врахування викладачами ОПП побажань студентів щодо форм та змісту навчання тощо), забезпечується дотримання принципів академічної свободи (вільний вибір тем наукових досліджень та керівників, право здобувати знання відповідно до своїх потреб та інтелектуальних запитів), практикується студентоцентрованість в освітньому процесі. Крім того, до сильних сторін ОПП слід віднести: - співпрацю із провідними вітчизняними та європейськими центрами філософської освіти щодо формування ОПП; - залучення здобувачів до робочої групи ОПП та регулярної участі у засіданнях фокус-груп з обговорення можливостей її удосконалення; - чітке визначення процедури з визнання результатів академічної мобільності та неформальної освіти; - високу наукову та публікаційну активність викладачів відповідно до освітніх компонент, які вони ведуть; - активну участь науково-педагогічних працівників ОПП у міжнародних програмах професійного розвитку; - практику присвоєння почесних звань і преміювання викладачів ОПП; - діючі процедури перегляду ОПП із залученням до них учасників освітнього процесу різних рівнів.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

На думку експертів, у рамках ОПП недостатньо активно використовуються опитування для визначення потреб роботодавців. Крім того, потребує розвитку інституційна форма залучення представників здобувачів, роботодавців та адміністрації до спільного прийняття рішень щодо удосконалення ОПП. Відповідно до цього експерти рекомендують проводити регулярні опитування роботодавців та створити раду стейкхолдерів на інститутському або кафедральному рівні та залучити до неї представників всіх зацікавлених в ОПП сторін. Інша слабка сторона ОПП – обмежений перелік вибіркових дисциплін. Рекомендується розширити цей перелік або оновити процедуру вибору, передбачивши можливість вибору дисциплін за переліком не лише ОПП, але й переліками інших освітніх програм суспільно-гуманітарного циклу. Слабку сторону ОПП утворює низький рівень обізнаності здобувачів про програми академічної мобільності та порядок визнання її результатів у рамках ОПП. Відповідно до цього рекомендується посилити інформування здобувачів про наявні можливості визнання результатів академічної мобільності саме у галузі філософської освіти, використовуючи, зокрема, можливості сайту випускової кафедри для розміщення відповідних запитань і повідомлень. За інформацією, що розміщена на сайті випускової кафедри, залучення зовнішніх експертів у філософській галузі до проведення аудиторних занять відбувається у форматі виступів та презентацій за окремими філософськими темами. Рекомендується удосконалити зазначену практику, залучивши провідних професіоналів-філософів, у тому числі, закордонних, до проведення аудиторних занять не лише за окремими темами, а і за навчальними модулями або цілими дисциплінами із включенням до розкладу аудиторних занять.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОПП розміщена на сайті ЗВО у редакціях 2018, 2019, 2020 та 2021 рр. (<http://surl.li/bgprp>). В ОПП у редакціях 2020 та 2021 р. встановлена мета: «Підготовка висококваліфікованих та конкурентноспроможних фахівців з філософії згідно еволюційного становлення освітньо-наукового простору, дотримуючись принципів академічної доброчесності, загальнолюдських цінностей, національної ідентичності та креативного становлення людини і суспільства майбутнього». Стратегія розвитку ЗВО на 2019 – 2026 рр. розміщена на сайті (<http://surl.li/amhvc>). У Стратегії визначена місія ЗВО: – «Еволюція освітньо-наукового простору на принципах академічної доброчесності, загальнолюдських цінностей, національної ідентичності та креативне становлення людини і суспільства майбутнього». Крім того, на сайті розміщено: Стратегічний план розвитку ЗВО до 2026 р. (<http://surl.li/aplwi>); Стратегічний план розвитку ЗВО до 2025 р. (<http://surl.li/bgprx>). У ЗВО філософська освіта, в тому числі, у рамках ОПП, розглядається як інтегральна інституційна передумова реалізації парадигми політехнічності, поєднання освіти, науки та інновацій (зустріч 1, фінальний брифінг). Аналіз і співставлення цих документів та інформації, отриманої під час фокус-груп, дає підстави дійти висновку, що визначення цілей ОПП змістовно відповідає місії та стратегії ЗВО.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Діє практика проведення фокус-груп стейкхолдерів з обговорення змісту ОПП, у тому числі, її цілей і програмних результатів. Так, брали в обговоренні відповідних змін ОПП здобувачі Коваленко Р., Стойченко О., Золотарьова О., Гурін К., Базима А., Буригін Б. (голова студентської ради ІГСН), представники зовнішніх стейкхолдерів Світлична С.М., Новіков Ю.М., Аліванцева О.В., Огороков В.Б., Чічков А.Г. Протоколи он-лайн засідань фокус-групи спеціальності 033 Філософія №1 від 11.02.2021р. та № 2 від 19.02.2021 р. були надані експертам. На підґрунті цього вносилися зміни до тексту ОПП. Так, за пропозицію здобувачів щодо розвитку ІТ та медіакомпетентностей були впроваджені до вибіркового блоку ОПП дисципліни «Медіакультура» та «Веб-технології та веб-дизайн», що підтверджується наданими експертам протоколами засідання кафедри філософії та педагогіки № 10 від 12.02.2021 та № 12 від 24.03.2021 р., здобувачами та представниками органів студентського самоврядування (зустрічі 3, 4). Згідно з п. 2.2 Положення про організацію освітнього процесу, затвердженого вченою радою ЗВО (протокол № 20 від 25.10.2019 р.) рішення про започаткування освітніх програм приймається з урахуванням рецензій-відгуків роботодавців та висновків попередньої експертизи, що здійснена провідними фахівцями відповідної галузі (<http://surl.li/aggox>). ЗВО має десять укладених угод про наукове та навчально-методичне співробітництво із зовнішніми стейкхолдерами, в яких передбачено надання консультативних та експертних послуг (рецензій, відгуків) при формуванні ОПП (<http://surl.li/bgpzj>). На сайті ЗВО тексти редакцій ОПП 2018, 2019, 2020 2021 рр. викладені разом із рецензіями-відгуками зовнішніх стейкхолдерів у галузі філософії. У 2020 р. до складу робочої групи розробників ОПП був введений здобувач групи 033-18 Коваленко Р.О., який підтвердив свою участь у роботі над текстом програми та її узгодженням (зустріч 3). На загальноуніверситетському рівні діє практика опитувань здобувачів, в тому числі, для з'ясування чи враховується їхня думка для покращення освітньої програми, результати якого публікуються на сайті ЗВО (<http://surl.li/bgpzl>). На сторінці кафедри розміщені гугл-форми для онлайн опитувань здобувачів ОПП (<http://surl.li/bgpzq>). Експертам був наданий протокол засідання кафедри філософії та педагогіки № 10 від 12.06.2021, що засвідчує врахування результатів опитувань здобувачів для удосконалення ОПП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Під час визначення цілей ОПП, програмних результатів навчання враховувався досвід реалізації міждисциплінарного підходу в сучасних європейських університетах, зокрема на факультеті «Artes Liberales» Варшавського університету (протокол засідання навчально-методичної комісії за спеціальністю 033 Філософія № 3 від 15.04.2019 р.). Зазначений підхід відповідає тенденціям розвитку філософської спеціальності та Міжсекторальній стратегії ЮНЕСКО в галузі філософії (<http://surl.li/bgpzw>). У Стратегії регіонального розвитку Дніпропетровської області на період до 2027 року як стратегічні цілі визначено, в тому числі, «4.А Формування конкурентноспроможного інтелектуального капіталу», «4.В Забезпечення умов для здорового та культурного розвитку населення» (<http://surl.li/aplrw>). Цілі і програмні результати навчання ОПП відповідають зазначеним регіональним пріоритетам. Експертам був наданий протокол засідання навчально-методичної комісії спеціальності 033 Філософія № 2 від 25.10.2018 р., що підтверджує врахування досвіду освітньої програми «Філософія і політична критика» Університету Вітовта Великого (Литва, м. Каунас). Зокрема, йдеться про формулювання РН 19, 20, 21 (пояснення гаранта). Крім того, цілі і програмні результати навчання ОПП враховують пропозиції зовнішніх стейкхолдерів – представників вітчизняних освітніх програм зі спеціальності 033 Філософія, зокрема, Дніпровського національного університету імені О. Гончара, Дніпровського національного університету залізничного транспорту імені В. Лазаряна у частині забезпечення фахових компетенцій. Зокрема, формулювання ПР 19, 20. Зазначена інформація підтверджується протоколом он-лайн засідання «фокус-групи» № 3 від 24.02.2021р. та зовнішніми стейкхолдерами (зустрічі 5, 6).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 033 Філософія для першого (бакалаврського) рівня був затверджений та введений в дію наказом МОН України від 04.03.2020 р. № 370. Оновлена відповідно до Стандарту редакція ОПП була затверджена вченою радою ЗВО 25.06.2020 р. (протокол № 6). У подальшому вносилися додаткові зміни 03.09.2020 р. та 12.06.2021 р. (протоколи № 8 та № 11 відповідно). Аналіз програмних результатів навчання, структурно-логічної схеми, матриць відповідності та силабусів окремих освітніх компонент ОПП засвідчують, що вона дозволяє досягати результати навчання визначені стандартом. Так, освітній компонент «Філософія культури» забезпечує розвиток здатності здобувачів розуміти сенс філософії, її місце в системі культури, їх навичок з «реферування, систематизованого огляду та порівняльного аналізу філософської та загальнонаукової літератури». Освітній компонент «Історія європейської філософії» та «Історія української філософії» спрямовані на розвиток знань основних етапів, напрямків в історії світової та вітчизняної філософії. Освітній компонент «Вступ до спеціальності» сприяє набуттю вміння застосовувати загально гуманітарні та філософські знання в різних сферах життєдіяльності.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильні сторони ОП: - цілі і програмні результати ОП чітко сформульовані і відповідають Стратегії та місії ЗВО; - здійснюється співпраця із провідними вітчизняними та європейськими центрами філософської освіти щодо формування ОПП; - здобувачі залучені до робочої групи ОПП та беруть участь в обговореннях можливостей її удосконаленні; - обраний вектор з реалізації міждисциплінарного потенціалу філософії відповідає сучасним тенденціям розвитку філософської спеціальності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

У рамках ОПП недостатньо активно використовується такий інструмент визначення потреб роботодавців як їх опитування. Експерти рекомендують задля розвитку інституційних засад урахування потреб і пропозицій стейкхолдерів: - створити раду роботодавців із залученням до неї здобувачів ОПП та інших зацікавлених осіб; - проводити регулярні опитування роботодавців і майбутніх випускників ОПП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

У цілому ОПП відповідає критерію 1. Виявлений недолік не суттєво впливає на якість проектування ОПП та визначення її цілей. Динаміка програмних оновлень має поступальний характер, що підтверджує серйозну налаштованість ЗВО на забезпечення виконання Критерію 1. Тому є підстави оцінити відповідність ОПП Критерію 1 на рівні В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОПП відповідає вимогам, визначених ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» щодо обсягу освітньо-професійної програми ступеня бакалавра, яка згідно Закону має становити 180-240 кредитів ЄКТС. Обсяг ОПП

становить 240 кредитів ЄКТС. ОПП містить обов'язкові освітні компоненти, що спрямовані на формування компетентностей, визначених Стандартом вищої освіти, у кількості 180 кредитів (75%) та вибіркові освітні компоненти у кількості 60 кредитів (25%), що відповідає нормативним вимогам. Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі атестаційного екзамену та публічного захисту кваліфікаційної роботи, що передбачено Стандартом вищої освіти за спеціальністю 033 «Філософія».

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОПП є чітко структурованою, а її освітні компоненти складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. ОПП забезпечує здобуття компетентностей, передбачених Стандартом вищої освіти за спеціальністю 033 «Філософія», а також спеціальних компетентностей, визначених особливостями цієї освітньої програми. Загальне навантаження ОПП – 240 кред. ЄКТС, у т.ч. вибіркові освітні компоненти 60 кред. ЄКТС, практична підготовка 21 кред. ЄКТС, виконання кваліфікаційної роботи 9 кред. ЄКТС. Структурно-логічна схема відображає послідовність навчальної діяльності здобувача освіти за денною формою навчання, але не демонструє взаємозв'язок освітніх компонентів та відповідний порядок їх вивчення як результат такого взаємозв'язку. Матриця відповідності результатів навчання компонентам ОПП свідчить про їх належне забезпечення обов'язковими компонентами ОПП. На думку експертів, матриця відповідності компетентностей компонентам ОПП містить окремі неточності. Зокрема, не видається таким, що відповідає дійсності, відповідність освітнього компонента З5 «Фізична культура і спорт» таким компетентностям як «СК1 Усвідомлення сенсу філософії, її дисциплінарного розмаїття та місця в системі культури»; «СК4 Усвідомлення особливостей і місця вітчизняної інтелектуально-філософської традиції у світовій»; «СК5 Здатність аналізувати сучасні філософські проблеми та вчення». Крім того, оскільки до переліку освітніх компонентів не включено атестаційний екзамен, він відсутній також у матрицях відповідності результатів навчання та компетентностей компонентам ОПП. Водночас, на думку експертів, в освітній програмі мала бути подана інформація для стейкхолдерів щодо результатів навчання, наявність яких передбачається встановити у здобувачів освіти під час атестаційного екзамену. Загалом, підбір та послідовність вивчення обов'язкових компонентів ОПП, належний обсяг практичної підготовки, наявність вибірових компонентів, дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Аналіз ОПП, навчальних програм, силабусів і відомостей про самооцінювання дозволяє стверджувати, що зміст освітньої програми сформовано відповідно до предметної області галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 033 Філософія. Зміст ОПП (характер навчальних дисциплін, практики, тематика кваліфікаційних робіт) свідчить про належне забезпечення можливості здобуття компетентностей та досягнення результатів навчання здобувачами вищої освіти ОПП та цілком відповідає предметній області спеціальності 033 Філософія, визначеними у ній, об'єктом, цілями, та фокусом орієнтації. ОПП акцентована на підготовку фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері філософії та гуманітаристики або у процесі навчання, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов і передбачають системне опанування основ філософії, обізнаність в існуючих філософських традиціях, ученнях, методологіях, застосування теорій і методів філософії. Серед об'єктів вивчення є філософські питання і вчення в історичному розвитку та системно-теоретичному вигляді; вплив філософських ідей на розвиток людини, суспільства, культури. Особливість програми визначається підготовкою фахівців, здатних використовувати філософську методологію, її аналітичні і синтетичні можливості в продуктивній критиці процесів, що відбуваються в різних сферах суспільного життя.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Індивідуальна освітня траєкторія за ОПП формується за рахунок обрання здобувачами навчальних дисциплін, баз практик, а також тематики, предмета і об'єкта досліджень курсової і кваліфікаційної роботи. Обрання дисциплін регулюється положенням про формування переліку та обрання навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти (<http://surl.li/bgnrr>). П. 1.4.2 цього документу встановлено, що загальний обсяг вибіркової частини освітньої програми та навчального плану має становити для першого (бакалаврського) рівня від 60 до 120 кредитів ЄКТС. П. 1.4.3 визначає, що вибіркова частина освітньої програми та навчального плану має складатися з дисциплін, спрямованих на розвиток Soft Skills та вибірових фахових дисциплін. За п.1.4.4 загальний обсяг дисциплін, спрямованих на розвиток Soft Skills, для першого (бакалаврського) рівня – 12 кредитів ЄКТС. П. 2.1 встановлює порядок заходів з формування такого переліку і зокрема, передбачає, що він повинний оновлюватися щорічно. Згідно з п.2.2 кафедральній пропозиції, у тому числі інших кафедр ЗВО, щодо формування та оновлення переліку дисциплін вибору розглядаються робочою групою, до складу якої включаються директор інституту або його заступник, завідувач кафедри та представники студентства. За п. п. 3.1, 3.2 кожен здобувач має право персонально

обрати із сформованого переліку бажані для вивчення навчальні дисципліни, шляхом подання до деканату письмової заяви, електронного листа тощо. Відповідно до навчального плану вивчення вибіркових дисциплін у рамках ОПП передбачено на III та IV роках навчання. Але у Відомостях про самооцінювання вказано, що «Вибір дисциплін із переліку здійснюється здобувачами вищої освіти на кожен навчальний рік». Обсяг вибіркових дисциплін становить 60 кредитів ЄКТС, з яких 12 кредитів передбачено для дисциплін, спрямованих на розвиток Soft Skills (за навчальним планом здобувачі обирають 3 відповідних дисципліни за період навчання), а решта – для вибіркових фахових дисциплін (згідно з навчальним планом здобувачі обирають 12 відповідних дисциплін за період навчання (<http://surl.li/bgnvns>)). На час проведення акредитаційної експертизи відповідно до інформації на сайті ЗВО перелік дисциплін, що формують Soft Skills для ОПП, містив 8 дисциплін (<http://surl.li/bgnxg>), а перелік дисциплін, що формують професійні навички, складався з 22 найменувань (<http://surl.li/bgnxm>). Тим самим, на думку експертів, забезпечуються доволі обмежені можливості вибору: співвідношення 3/8 для Soft Skills та 12/22 для вибіркових фахових дисциплін. Здобувачі надали інформацію про здійснення вибору шляхом подання письмової заяви до деканату та підтвердили, що беруть участь в узгодженні переліку дисциплін вибору, а їх пропозиції враховуються, наприклад, щодо введення дисципліни «Медіакультура» (зустріч 3). Крім того, на запит експертам надали скановані копії індивідуальних навчальних планів здобувачів Горобця Д., Коваленко Р., Федоряк І. та ін., що підтверджують реалізацію права на вибір дисциплін.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Організація практичної підготовки здобувачів регламентується положенням про проведення практики здобувачів вищої освіти ЗВО (<http://surl.li/amiwl>). На практичну підготовку в ОПП відведено 21 кредит ЄКТС. Передбачена поетапна практична підготовка: ознайомча практика, пізнавальна, виробнича, передатестаційна. Силабуси та методичні рекомендації практик розміщені на офіційному сайті ЗВО (<http://surl.li/bgpht>). Мета ознайомчої та пізнавальної практик – закріплення отриманих теоретичних знань, формування навичок роботи з літературою, проведення філософського аналізу, індивідуальної роботи з елементами наукового пошуку за обраною тематикою. Виробнича практика ознайомлює з особливостями практичної фахової діяльності, середовищем і вимогами ринку праці. Результатами проходження практик є звіти й аналітичні записки здобувачів. Здобувачі освіти вільні у виборі баз практик, а також тематики та об'єкта досліджень. У ЗВО наявні угоди з організаціями та установами – базами проходження практик. Зокрема, проведення практичної підготовки здобувачів ОПП передбачено угодами про наукове та навчально-методичне співробітництво з Київським національним університетом імені Тараса Шевченка, Комунальним закладом вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради, Інститутом обдарованої дитини Національної академії педагогічних наук України, Дніпропетровською академією музики імені М. Глінки, угодою про соціокультурне, наукове та методичне співробітництво між Управлінням культури, туризму, національностей і релігій Дніпропетровської ОДА тощо. Експерти ознайомилися із звітами з практики здобувачів освіти, провели інтерв'ю із представниками баз практик та здобувачами щодо проходження практики (зустріч 5, 6), в результаті чого можна зробити висновок, що практична підготовка у цілому забезпечує набуття компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Забезпечення соціальних навичок упродовж навчання здійснюється за рахунок низки дисциплін як обов'язкового, так і вибіркового циклу. Серед результатів навчання, що спрямовані на розвиток soft skills, можна виокремити РН 5, 7, 14, 18 та ін. Із змісту ОПП випливає, що забезпечується формування компетентностей у здобувачів, необхідних для самореалізації, активної громадянської позиції, здатності розв'язувати проблеми із застосуванням здобутих знань і навичок, усвідомлення мультикультурності світу, уміння працювати в команді, діяти на підставі етичних міркувань та відповідно до правових засад. На думку здобувачів освіти та представників органів студентського самоврядування, набуттю ними відповідних соціальних навичок (soft skills) також сприяє їх залучення до різноманітних позанавчальних заходів: конференцій, круглих столів, громадської діяльності, заходів Центру естетичного розвитку, лінгво-мовних й соціально-психологічних тренінгів Українського інституту світової культури (зустрічі 3 та 4). Виходячи зі змісту робочих програм дисциплін, види навчальної діяльності та методи навчання також сприяють формуванню здобувачами вищої освіти необхідних соціальних навичок. Водночас можливість вибору навчальних дисциплін, що покликані формувати soft skills, обмежена 12 кредитами ЄКТС (3 дисципліни за увесь період навчання). Експерти рекомендують не обмежувати максимальну кількість дисциплін, що можуть бути обрані з метою формування soft skills, за умови відповідного бажання здобувача освіти. Задля цього рекомендується розширити перелік таких дисциплін для вільного вибору.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Освітній процес за ОПП є збалансованим щодо обсягу окремих освітніх компонент (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів. Обсяг аудиторної роботи планується з урахуванням досягнутої здобувачами освіти здатності навчатися автономно. Співвідношення аудиторної і самостійної роботи здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни встановлюється з урахуванням її значення для професійної підготовки фахівця та рівня складності. Це дозволяє здобувачам досягати визначених ОПП результатів навчання та оволодівати усіма необхідними для подальшої професійної діяльності навичками та уміннями. Кількість навчальних дисциплін на рік – не більше 16-ти, мінімальний обсяг навчальної дисципліни – 3 кредити ЄКТС. Навчальний план визначає 7200 год. (240 кред. ЄКТС) для опанування освітніх компонент ОПП. Навчальні години розподілені між аудиторною та самостійною роботою відповідно до встановлених МОН норм та положення про організацію освітнього процесу ЗВО. Аналіз ОПП, навчального плану, індивідуальних планів здобувачів показав, що обсяг ОПП та її окремих компонент реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, дозволяє досягти цілей та програмних результатів навчання. За результатами інтерв'ю зі здобувачами було з'ясовано, що співвідношенням обсягу окремих освітніх компонент та фактичним навантаженням вони задоволені, перевантаженими себе не вважають. Обсяг завдань на самостійну підготовку є виваженим та дозволяє належним чином опрацювати навчальний матеріал (зустріч 3).

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

За ОПП не здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою навчання. Водночас у ЗВО діє тимчасове положення про дуальну форму здобуття вищої освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Обсяг освітньої програми та її окремих освітніх компонентів відповідає нормативним документам щодо навчального навантаження для першого рівня вищої освіти. Співвідношення компонентів ОПП приведено у відповідність до норм чинного законодавства. Програмні результати навчання, що визначені ОПП, у повному обсязі забезпечуються освітніми компонентами. Усі освітні компоненти ОП сформовано у відповідності до предметної області спеціальності ОЗЗ «Філософія». Передбачено обов'язкові компоненти практичної підготовки. Позитивною практикою є постійний контакт гаранта ОП, науково-педагогічних працівників, що забезпечують ОП, із здобувачами вищої освіти, про що було наголошено під час зустрічі із здобувачами. Позитивною практикою також є наявність контактів із роботодавцями та базами практик для виявлення рекомендацій та відповідного коригування компонентів програми. Набуття soft skills відбувається за рахунок обов'язкових компонентів ОПП та підсилюється 3-ма вибірковими компонентами, що спрямовані на розвиток соціальних навичок здобувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Структурно-логічна схема не розкриває змістовні зв'язки між її окремими компонентами, а матриця відповідності компетентностей містить неточності. Експерти рекомендують виправити ці неточності та удосконалити структурно-логічну схему в такий спосіб, щоб вона демонструвала дизайн ОПП та логіку вивчення її освітніх компонент. На думку експертів, слабка сторона ОПП – обмежений перелік вибіркових дисциплін: співвідношення 3/8 для soft skills та 12/22 для вибіркових фахових дисциплін. Тому експерти рекомендують розширити перелік вибіркових дисциплін або оновити процедуру вибору, передбачивши можливість вибору дисциплін за переліком не лише ОПП, але й переліками інших освітніх програм суспільно-гуманітарного циклу. Експерти рекомендують розширити перелік дисциплін для вільного вибору, що спрямовані на розвиток soft skills або не обмежувати максимальну кількість таких дисциплін, що можуть бути обрані здобувачами освіти за умови їхнього бажання. Проте, зважаючи, що соціальні навички можуть формуватись не лише внаслідок вивчення вибіркових ОК з цієї групи, але й за рахунок опанування окремих обов'язкових дисциплін, застосування різних форм навчальної та позанавчальної діяльності, використання новітніх методів навчання тощо, можливість формування soft skills здобувачем освіти повинна бути забезпечена відповідно до його потреб та інтересів, як через вивчення вибіркових дисциплін, спрямованих на формування soft skills, так і поза ними.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОПП загалом відповідає Критерію 2. Її структура і зміст відповідають вимогам більшості підкритеріїв, нормативним показникам обсягу (у рамках ЄКТС) та спрямовані на формування компетентностей, необхідних для здобуття кваліфікації бакалавра філософії. Навчальний план, робочі програми, силабуси дисциплін та практик дозволяють досягти цілей ОПП. На думку експертів, виявлені недоліки не є критичними для провадження освітньої діяльності та можуть бути виправлені ЗВО найближчим часом.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

На сайті ЗВО розміщені правила прийому у 2022 р. та за 5 минулих років (<http://surl.li/baeon>). Згідно із розділом II Правил для здобуття вищої освіти за ОПП приймаються «особи, які здобули повну загальну середню освіту». Порядок вступу не передбачає виключних привілеїв для окремих абітурієнтів або їх категорій. Дискримінаційні норми відсутні. Під час інтерв'ю здобувачі вищої освіти підтвердили, що правила прийому на навчання за ОПП чіткі та зрозумілі (зустріч 3). На відкритій зустрічі доступність і зрозумілість правил підтвердила абітурієнтка, яка планує вступати у 2022 р. (відкрита зустріч). На офіційному сайті ЗВО розміщена інформація: про етапи вступної кампанії, порядок подання заяви в електронній формі, форма для отримання консультацій з питань вступу та контакти приймальної комісії (<http://surl.li/bgqnj>).

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Згідно з розділом VII Правил прийому до ЗВО конкурсний відбір для вступу на перший курс на основі повної загальної середньої освіти здійснюється за результатами зовнішнього незалежного оцінювання. У 2022 р. приймаються сертифікати зовнішнього незалежного оцінювання 2019, 2020, 2021 та 2022 років. Згідно додатку 3 до Правил для конкурсу у 2022 р. будуть враховуватися сертифікати з таких предметів як «Українська мова та література» (коефіцієнт 0,3), «Історія України» (коефіцієнт 0,3) та за вибором «Математика» або «Іноземна мова» або «Біологія» або «Географія» або «Фізика» або «Хімія» (коефіцієнт 0,3) з врахуванням середнього балу документу про освіту (коефіцієнт 0,1). Мінімальна кількість балів для допуску до участі в конкурсі – 100 (<http://surl.li/bgqnn>). На думку експертів, зазначений перелік із відповідним розподілом коефіцієнтів ваги предметів сертифікату ЗНО враховує особливості ОПП, забезпечуючи відбір здобувачів вищої освіти з належним рівнем базової освітньої підготовки.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, здійснюється відповідно до правил прийому, положення про організацію освітнього процесу та положення про порядок реалізації права на академічну мобільність. Відповідно до п. 5 розділу II правил прийому ЗВО здійснює прийом студентів на старші курси у порядку переведення згідно з положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих навчальних закладів, затвердженого наказом МОН України № 245 від 15.07.1997 р. (<http://surl.li/bgqnn>). Згідно із розділом 5 положення про порядок реалізації права на академічну мобільність визнання результатів навчання здійснюється з використанням Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи або з використанням системи оцінювання навчальних здобутків здобувачів вищої освіти, прийнятої у країні вищого навчального закладу – партнера. Розроблені відповідно до цього процедури визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, є достатньо чіткими і зрозумілими та відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.). Практичних кейсів застосування встановлених процедур визнання результатів академічної мобільності у рамках ОПП немає. Здобувачі проінформовані про те, що мають право на академічну мобільність, але недостатньо обізнані в існуючих процедурах визнання її результатів (зустрічі 3 та 4). ЗВО має укладені угоди з партнерськими університетами, які передбачають академічну мобільність, у тому числі, за спеціальністю ОЗЗ Філософія, розміщені на сайті (https://cms.nmu.org.ua/ua/Int_Cooperation/int_agreements.php).

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час

реалізації освітньої програми.

У п. 8 положення про організацію освітнього процесу, затвердженого вченою радою ЗВО 25.10.2019 р., протокол № 20, визначена процедура визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Зокрема, передбачений розгляд цього питання науково-методичною комісією зі спеціальності або групою забезпечення спеціальності, що приймають рішення щодо визнання результатів навчання та «їх позиціонування з врахуванням вимог стандарту вищої освіти за спеціальністю, освітньої програми» (<http://surl.li/aggox>). Здобувачі проінформовані про чинні процедури визнання результатів неформальної освіти та мають позитивний досвід їх врахування під час складання підсумкових рейтингових оцінок (зустрічі 3, 4). Експертам були надані документи про участь здобувачів у різноманітних неформально-освітніх проєктах: Human Rights+ (Коваленко Р., Федоряк І.), Всеукраїнському дебатному турнірі (Максак С.), Бізнес-інкубатора НТУ «Дніпровська політехніка» (Коваленко Р.). Згідно п. 5.6 Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, затверджене вченою радою 27.04.2020 р., протокол № 4, результати підвищення кваліфікації у закладах освіти, що мають ліцензію на підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників або провадять освітню діяльність за акредитованою освітньою програмою, не потребують окремого визнання чи підтвердження. П.5.6 встановлює, що результати підвищення кваліфікації у інших суб'єктів визнаються рішенням вченої ради факультету/інституту.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сильні сторони ОПП у контексті Критерію 3: - забезпечення доступності і зрозумілості правил прийому на навчання. До позитивної практики експерти відносять зручний формат представлення на сайті ЗВО Правил прийому з розбивкою за основними розділами цього документу; - чітке визначення процедури з визнання результатів академічної мобільності та неформальної освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабку сторону ОПП утворює низький рівень обізнаності здобувачів про програми академічної мобільності та порядок визнання її результатів у рамках ОПП. Відповідно до цього рекомендується посилити інформування здобувачів про наявні можливості визнання результатів академічної мобільності саме у галузі філософської освіти, використовуючи, в тому числі, можливості сайту випускової кафедри для розміщення відповідної інформації.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

У цілому ОПП відповідає Критерію 3. Встановлені чіткі правила та процедури забезпечення доступу до ОПП та визнання результатів навчання. Водночас ЗВО має належні ресурси та механізми, потрібні для швидкого виправлення виявленого несуттєвого недоліку. Отже, є підстави оцінити відповідність ОПП Критерію 3 на рівні В.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання у рамках ОПП сприяють досягненню цілей та програмних результатів навчання. Навчальні заняття (лекції, практичні та семінарські заняття, консультації), контрольні заходи (диференційований залік, іспит), практична підготовка (ознайомча, пізнавальна, виробнича, передатестаційна практики), самостійна робота – сприяють формуванню знань та вмінь, комунікації, автономності й відповідальності, здатності бути активним учасником освітнього процесу. Програмні результати навчання відображені у ОПП та сибалусах освітніх компонент. При викладанні використовуються як класичні методи (пояснення, аналіз, індуктивний, дедуктивний, діалогічний виклад, тестування, аналіз першоджерел, дискусія тощо), так і сучасні (інтерактивний, метод командної роботи, моделювання реальних ситуацій, «мозковий штурм» тощо). Методи навчання і викладання обираються викладачем самостійно і доводяться до відома здобувачів на початку викладання дисципліни та у сибалусах. Викладання здійснюється з використанням програмного забезпечення Office 365, Moodle, Teams, що дозволяють

здійснювати освітній процес і в умовах карантинних обмежень. За словами здобувачів освіти, навчальний процес організовано із застосуванням форм та методів навчання, що забезпечують належне засвоєння навчальної дисципліни (зустріч 3). ОПП зорієнтована на здобувача освіти, створено передумови для формування індивідуальних траєкторій навчання (є можливість вибору освітніх компонент відповідно до власних наукових та дослідницьких інтересів, вибір баз практик, тем кваліфікаційних робіт, отримання додаткових консультацій від залучених фахівців) та відповідає принципам академічної свободи (вільний вибір тем наукових досліджень, право здобувати знання відповідно до своїх потреб та інтелектуальних запитів, автономність особистості здобувача із супроводом та підтримкою з боку викладача, вибір керівника та тематики курсової і кваліфікаційної роботи), що підтверджено здобувачами освіти під час інтерв'ю з експертами (зустріч 3). За результатами моніторингу щодо рівня задоволеності здобувачами вищої освіти методами навчання і викладання на ОПП, що були надані експертам, виявлено, що переважну більшість здобувачів вищої освіти (80%) задовольняють методи навчання і викладання на ОПП.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформація про цілі, зміст, очікувані результати навчання, порядок та критерії оцінювання знань та вмінь здобувачів міститься в робочих навчальних програмах дисциплін та силабусах, які доступні на сайті кафедри (<https://filosof.nmu.org.ua/ua/students/033/033main.php>). На першому аудиторному занятті викладачі повідомляють здобувачів освіти про порядок та критерії оцінювання знань та вмінь, завдання, які необхідно буде виконати протягом вивчення дисципліни, очікувані строки виконання тощо. Графік навчального процесу, розклади занять, іспитів, консультацій викладачів та інша необхідна інформація оприлюднені на сайті ЗВО. Здобувачі мають вільний доступ до самої ОПП, робочих програм дисциплін та до графіку освітнього процесу, а також до інформаційного наповнення кожного освітнього компонента в системі Moodle (зустрічі 3, огляд матеріально-технічної бази, резервна зустріч).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Поєднання навчання і досліджень здобувачів вищої освіти відбувається шляхом участі у філософських читаннях, науково-практичних конференціях, тренінгах, семінарах, круглих столах, наукових публікаціях відповідно до їхнього майбутнього фаху, індивідуальних інтересів та цілей ОПП. Зокрема, 1 жовтня 2021 р. мало місце засідання Дискусійного клубу «Перспектива», де обговорювались доповіді студентів як результати їхніх індивідуальних досліджень в сфері гуманітаристики. За результатами роботи Клубу видано збірку «Гуманітарні дослідження студентів», яка розміщена на сайті кафедри філософії і педагогіки. 27 жовтня 2021 р. відбулися Міжнародні філософські читання «Філософська спадщина Г.С. Сковороди», де окрім доповідей викладачів кафедри, виступали й студенти ОПП. Також здобувачі освіти брали участь у Всеукраїнських філософських читаннях з нагоди Всесвітнього дня філософії, у дискусіях в межах наукових семінарів кафедри, міжнародних проєктах. Інформація про залучення студентів до наукових досліджень під час реалізації освітньої програми повною мірою подана на запит експертної групи, а також відображена у новинах на сайті кафедри філософії і педагогіки. Приклади такого залучення також були озвучені під час зустрічей з експертною групою (зустрічі 2, 3, 4). Аналіз силабусів дисциплін та зустрічі з академічним персоналом та здобувачами показали, що забезпечення поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОПП також відбувається через відповідні методи навчання, такі як аналіз першоджерел, навчальна дискусія, опрацювання наукової літератури. Суттєво сприяє цьому поєднанню й проходження студентами практик – ознайомчої, пізнавальної та переддипломної. Під час інтерв'ю із здобувачами освіти підтверджено їх задоволеність роботою з керівниками кваліфікаційних робіт та баз практик, можливостями вільно обирати теми досліджень, рівнем залучення до процесів науково-дослідної роботи кафедри (зустріч 3). Під час знайомства з матеріально-технічною базою, аудиторним фондом та інфраструктурою університету були продемонстровані широкі можливості ЗВО до поєднання навчання і досліджень на практиці.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

За результатами зустрічі із академічним персоналом та аналізу документації освітнього процесу підтверджено, що викладачі як планово щорічно, так і за потребою, оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик. Зміст навчальних дисциплін щорічно переглядається та обговорюється на засіданнях кафедри філософії і педагогіки, засіданнях науково-методичної комісії зі спеціальності 033 Філософія, де враховуються побажання зовнішніх та внутрішніх стейкхолдерів, нові наукові розробки, апробовані на наукових конференціях, результати опублікованих монографій та навчальних посібників, підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, моніторинг регіонального ринку праці. Проведені зустрічі підтвердили, що вагомими підставами для перегляду змісту ОПП та програм окремих освітніх компонент є рекомендації роботодавців та інших стейкхолдерів, групи забезпечення, здобувачів освіти (зустрічі 2, 3, 5, 7). Окрім того, викладачі кафедри оновлювали зміст освітніх компонентів відповідно до результатів власних наукових досліджень, інформацію про які подано у Відомостях про

самооцінювання та додатково надано на запит експертів. Надані експертам протоколи засідань кафедри, а також інформація щодо процедур оновлення ОПП та навчальних дисциплін, озвучена під час зустрічей, засвідчують, що на даній ОПП провадиться системна робота з оновлення змісту освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик. Така практика має місце як щорічно планово, так і на запит зовнішніх та внутрішніх стейкхолдерів. Зокрема, подані експертам документи вказують на проведені обговорення та внесення відповідних змін до ОПП за ініціативи гаранта, групи забезпечення, представників баз практик, представників роботодавців (рішення про впровадження цих змін приймаються на засіданнях кафедри, протоколи № 10,11,12, та затверджуються Вченою радою Інституту гуманітарних та соціальних наук, протокол №5). Науково-педагогічні працівники ОПП також обмінюються науковим і викладацьким досвідом із представниками інших наукових та освітніх закладів, зокрема, із ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К.Д.Ушинського», Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова, Дніпровського національного університету ім. О. Гончара та інших, що підтверджується наданими протоколами засідань кафедри та інформацією, отриманою під онлайн-зустріччю із зовнішніми стейкхолдерами (зустріч 5,). У ході зустрічей з менеджментом ЗВО підтверджено, що ЗВО надає різноманітну, у тому числі фінансову, підтримку для публікацій, відряджень тощо (зустрічі 1, 8). Це додатково мотивує науково-педагогічних працівників до розвитку та оновлення освітніх компонентів.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Під час проведення зустрічей з академічним персоналом та менеджментом ЗВО, було з'ясовано, що навчання, викладання і наукові дослідження пов'язані із прагненням ЗВО до інтернаціоналізації вищої освіти. Стратегія інтернаціоналізації до 2025 р. була затверджена 30.05.2017 р., протокол засідання вченої ради № 10 (<http://surl.li/bgpn1>). У рамках ОПП реалізація стратегічних пріоритетів ЗВО щодо інтернаціоналізації здійснюється, насамперед, завдяки активній участі її науково-педагогічних працівників у міжнародних конференціях, стажуваннях у закордонних ЗВО, підвищенні мовних компетентностей, публікації у фахових виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз даних, у тому числі, Web of Science та Scopus. Академічний персонал бере участь у закордонних стажуваннях як через систему двосторонніх договорів, так і за власною ініціативою, що було підтверджено під час зустрічі з науково-педагогічними працівниками (зустріч 3). Крім того, представники закордонних університетів залучаються до участі в освітньо-наукових заходах для здобувачів ОПП (конференціях, читаннях). Так, під час проведення у 2021 р. філософських читань за темою «Філософія і культура в наративах сучасності» відбулася зустріч зі студентами Анхойського університету, КНР (<https://www.youtube.com/watch?v=J7-p6DxA3Ho>). Складова інтернаціоналізації ЗВО – центри мовної підготовки, Українсько-Американський лінгвістичний центр (у роботі якого бере участь здобувачка ОПП), Українсько-Німецький культурний центр, Центр українсько-польської співпраці (роботу якого координує викладач ОПП) та ін. (<http://surl.li/bgpsk>). Крім того, за ОПП передбачено вивчення здобувачами освіти латинської мови, іноземних мов за професійним спрямуванням, а викладачі кафедри брали участь у курсах з вивчення іноземних мов та мають сертифікати B2. Разом із цим є освітній процес за ОПП потребує ширшого використання можливостей інтернаціоналізації освітньої діяльності, у тому числі тих, які вже забезпечені ЗВО. Так, ще нереалізовані можливості участі здобувачів у програмах міжнародного академічного обміну та інших міжнародних проєктах, участі гостей викладачів та науковців у викладанні у рамках ОПП тощо.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

ОПП є зорієнтованою на здобувача освіти, створені необхідні умови для формування індивідуальних траєкторій навчання (вибір освітніх компонентів, врахування викладачами ОПП побажань студентів щодо форм та змісту навчання тощо), забезпечується дотримання принципів академічної свободи (вільний вибір тем наукових досліджень та керівників, право здобувати знання відповідно до своїх потреб та інтелектуальних запитів), практикується студентоцентрованість в освітньому процесі. Аналіз силабусів дисциплін та зустрічі з академічним персоналом та здобувачами показали, що забезпечення поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відбувається комплексно – як через відповідні методи навчання, так і шляхом роботи над темою кваліфікаційної роботи, участі в конференціях, написання наукових праць здобувачами освіти тощо. Здобувачі висловлюють свою задоволеність рівнем залучення до науково-дослідної роботи, що проводиться кафедрою. Науково-педагогічні працівники, що викладають на ОПП, проводять наукові дослідження, проходять стажування та підвищення кваліфікації, обмінюються науковим і викладацьким досвідом з іншими інституціями, результати яких використовують під час розробки й оновлення змісту навчальних дисциплін. Практика оновлення змісту освіти на основі наукових досягнень має місце як щорічно планово, так і на запит зовнішніх та внутрішніх стейкхолдерів. Зокрема, подані експертам документи вказують на проведені обговорення та внесення відповідних змін до ОПП за ініціативи гаранта, групи забезпечення, представників баз практик, представників роботодавців.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкою стороною є недостатня міжнародна активність здобувачів вищої освіти, недостатньо активне залучення представників закордонних університетів у галузі філософії до гостьового викладання у рамках ОПП. Експерти рекомендують інтенсифікувати роботу в цьому напрямку.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ОПП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію. Враховуючи переважання сильних сторін у контексті Критерію 4, вказаний недолік не є критичними та таким, що перешкоджає якісній реалізації освітнього процесу за ОПП.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти регламентовані положенням про організацію освітнього процесу та положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (<http://surl.li/bgpuz>). Усі дисципліни ОПП мають розроблені та затверджені робочі програми та силабуси, що містять опис критеріїв оцінювання навчальних досягнень, і заздалегідь оприлюднені на сайті кафедри. Аналіз наданих матеріалів, а також спілкування зі здобувачами освіти дали можливість встановити, що контрольні заходи та критерії оцінювання є чіткими, зрозумілими та оприлюднюються заздалегідь. Контрольні заходи здійснюються за допомогою прозорих процедур та ґрунтуються на об'єктивних критеріях. Форми контрольних заходів зазначаються у навчальному плані, робочих програмах та силабусах відповідно до специфіки навчальної дисципліни. Для перевірки досягнення програмних результатів навчання у межах навчальних дисциплін освітньої програми використовуються поточний та підсумковий (семестровий) види контролю. Поточний контроль проводиться для всіх видів аудиторних занять протягом семестру. Визначення рівня досягнення програмних результатів навчання здійснюється за певним розділом (темою), визначених у силабусі та робочій програмі, на практичних та семінарських заняттях. Форми проведення поточного контролю та критерії оцінювання визначаються силабусом освітнього компоненту. Підсумковий контроль – комплексне оцінювання рівня сформованості компетентностей здобувача за чверть, семестр, навчальний рік. Форма проведення підсумкового (семестрового) контролю, зміст і структура екзаменаційних матеріалів, а також критерії оцінювання, визначаються рішенням випускової кафедри та відображаються у силабусах освітніх компонент. Підсумкове оцінювання результатів навчання в ЗВО здійснюється за єдиною 100-бальною шкалою з подальшим переведенням в оцінку за національною шкалою. Оцінка здобувача освіти відповідає рівню сформованості професійних і загальних компетентностей здобувача до запланованих результатів навчання. Інформація про форми контрольних заходів доводиться до відома здобувачів заздалегідь: вона міститься у навчальному плані, в робочій програмі, що доступні на сайті. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів чітко зазначаються у силабусах навчальних дисциплін, які доступні на веб-сторінці кафедри, а також доводяться викладачем до відома здобувачів на першому занятті з кожного освітнього компонента ОПП. У зв'язку із карантинними обмеженнями в ЗВО використовуються дистанційні форми навчання та проведення контрольних заходів. Здобувачі освіти ОПП підтвердили, що обізнані з особливостями навчального процесу в дистанційному режимі та не мають зауважень щодо організації дистанційного навчання (зустріч 3).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Атестація здобувачів вищої освіти ОП передбачена у спосіб, передбачений стандартом вищої освіти за спеціальністю 033 Філософія – у формі атестаційного екзамену та публічного захисту кваліфікаційної роботи. Методичні рекомендації до підготовки і проведення комплексного атестаційного екзамену здобувачів ОПП розміщено на сайті (<http://surl.li/bgrwa>). Атестація здобувачів проводиться відкрито і публічно. Атестаційний екзамен оцінює рівень досягнення результатів навчання, визначених стандартом та освітньою програмою. Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційних робіт розміщено на сайті (<http://surl.li/bgpwi>). Кваліфікаційна робота передбачає розгляд філософського питання, який має елементи наукового пошуку і присвячений розв'язанню складної спеціалізованої задачі або проблеми, що характеризується комплексністю і невизначеністю умов. Робота має продемонструвати рівень опанування методик здійснення філософських досліджень та навичок творчого розв'язання інтелектуальних завдань. Робота також перевіряється на наявність плагіату згідно з процедурою, визначеною системою забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти університету та розміщується у

репозитарії університету. Форма проведення атестаційного екзамену визначається випусковою кафедрою та затверджується науково-методичною комісією за спеціальністю. Здобувачі освіти під час інтерв'ю засвідчили, що форми атестації, передбачені ОПП, є для них зрозумілими та про них повідомлено заздалегідь (зустріч 3).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Проведення контрольних заходів регламентується положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти. У силабусах дисциплін описано порядок, критерії та форми оцінювання контрольних заходів. Об'єктивність екзаменаторів забезпечується їх обов'язком щодо дотримання процедур та порядку проведення контрольних заходів, вчасністю інформування про форми контрольних заходів й критерії оцінювання, своєчасністю оцінювання та доведення результатів контролю. Визначені чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу. Діючі правила, зокрема, охоплюють порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження. Чинне положення дозволяє при отриманні незадовільної оцінки двічі повторно складати підсумкові контрольні заходи: перший раз – викладачу, який викладає дисципліну, другий – комісії у складі трьох осіб. Процедура оскарження результатів контрольних заходів і вирішення конфліктних ситуацій в ЗВО існує. У разі виникнення у здобувача освіти сумнівів стосовно справедливості оцінювання його результатів навчання, він має право подати письмову скаргу в деканат ІСГН з вимогою переглянути отриманий результат. Директор ІСГН створює комісію у складі трьох фахових спеціалістів, а також представників студентського самоврядування інституту. Протягом трьох робочих днів від моменту подання скарги комісія вивчає об'єктивність оцінювання викладачем результатів навчання здобувача з цієї дисципліни на підставі затверджених засобів діагностики та подає в деканат свій аргументований висновок у письмовій формі. Підсумкова оцінка, виставлена комісією, є остаточною. За ОПП оскарження результатів оцінювання контрольних заходів не було. Під час проведення зустрічей із студентами та представниками студентського самоврядування було з'ясовано, що здобувачі освіти обізнані з правилами проведення контрольних заходів, процедурами оскарження результатів контрольних заходів та їх повторного проходження. Проте здобувачі освіти виявились зовсім не обізнані із поняттям «конфлікт інтересів» та із можливими процедурами його запобігання й врегулювання (зустріч 3). Експерти рекомендують ЗВО проводити активну роз'яснювальну роботу щодо цих питань із здобувачами освіти.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності відображені у таких документах: «Кодекс академічної доброчесності», «Політика забезпечення якості вищої освіти», «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти», «Положення про систему запобігання та виявлення плагіату». Відповідно до «Кодексу академічної доброчесності» у випадку її порушень здобувачі можуть бути притягнені до відповідальності шляхом повторного оцінювання (виконання контрольної роботи, складання іспиту, заліку тощо); повторного проходження відповідного освітнього компоненту; відрахування з університету; позбавлення стипендії та ін. Передбачена також відповідальність працівників ЗВО за порушення академічної доброчесності (<http://surl.li/alneb>). Процедура недопущення академічного плагіату визначена положенням про систему запобігання та виявлення плагіату (<http://surl.li/alvis>). Встановлено, що здобувачі подають свої тексти кваліфікаційних робіт до системи перевірки на текстові запозичення, переважно – до Strikeplagiarism.com. Перевірка виконується відповідальною особою, призначеною завідувачем кафедрою. Для кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти допускається максимальний збіг загальновідомих для даної галузі термінів та визначень з однією роботою не більше ніж 40%. Проте відповідальний має право використовувати під час проведення експертизи студентських робіт й будь-які інші програмні засоби, оскільки чіткої регламентації в положенні щодо перевірки кваліфікаційних робіт за допомогою конкретного програмного продукту немає. При перевірці інших студентських робіт викладачі кафедри самостійно визначають способи перевірки та програмні засоби щодо недопущення академічного плагіату, при цьому керуючись положенням та кодексом. Політика університету з питань дотримання академічної доброчесності популяризується насамперед через інформаційно-роз'яснювальну роботу серед студентів щодо неприпустимості порушення вказаних норм та наслідків такого порушення, що проводиться як на загальноуніверситетському рівні, так і на рівні ОПП – кураторами груп та викладачами. Здобувачі освіти у складі органів студентського самоврядування також беруть участь в обговоренні питань академічної доброчесності, шляхів її популяризації та запобігання порушень (зустрічі 3, 4). Має місце інформування науково-педагогічних працівників про неприпустимість порушення академічної доброчесності та заохочується їхня участь у семінарах, вебінарах, тренінгах, присвячених цій темі (зустріч 2). Політика, стандарти та процедури ЗВО щодо дотримання академічної доброчесності є чіткими, зрозумілими та послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації ОПП. Здобувачі вищої освіти та викладачі мають достатній рівень обізнаності щодо процедур дотримання академічної доброчесності. Порушень академічної доброчесності під час освітнього процесу на ОПП не зафіксовано, тому прикладів відповідних ситуацій не було наведено (зустрічі 2, 3).

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Усі освітні компоненти ОПП мають розроблені та затверджені робочі програми та силабуси, що містять опис критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти. Контрольні заходи та критерії оцінювання є чіткими, зрозумілими та оприлюднюються заздалегідь на сайті ЗВО. Визначені чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, порядок їх оскарження, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу та спрямовані на об'єктивність екзаменаторів. ЗВО популяризує академічну доброчесність. Політики і процедури дотримання академічної доброчесності послідовно дотримуються усіма учасниками освітнього процесу під час реалізації ОПП. Здобувачі вищої освіти та науково-педагогічні працівники ОПП мають достатній рівень обізнаності щодо процедур дотримання академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Здобувачі освіти не достатньо обізнані із поняттям конфлікту інтересів та із можливими процедурами його запобігання й врегулювання. Експерти рекомендують проводити активну роз'яснювальну роботу щодо цих питань із здобувачами освіти ОПП.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОПП та діяльність за нею в контексті проведення контрольних заходів та оцінювання здобувачів вищої освіти, а також дотримання академічної доброчесності загалом відповідають визначеному критерію, а встановлений недолік не перешкоджає досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання та може бути виправлений найближчим часом.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

ОПП забезпечують 4 доктори наук (з них 3 доктори філософських наук, професори) і 17 кандидатів наук (з них 4 – кандидати філософських наук, доценти). Академічна кваліфікація науково-педагогічних працівників підтверджується дипломами про вищу освіту і наукові ступені, атестатами вчених звань. За тематикою освітніх компонент науково-педагогічні працівники мають навчально-методичні видання. Зокрема, Шабанова Ю.О. Філософія культури: Підручник – Дніпро : ЛІРА, 2019. 240 с.; Жижченко В.П. Логіка: Підручник. Дніпро: НТУ «Дніпровська політехніка», 2019. 348 с.; Громов В.Є., Тарасова Н.Ю. Історія філософії в питаннях та відповідях. Навчальний посібник.-Д.:НГУ, 2016. 165 с.; Пазиніч Ю.М. Психологія: навч. посібник (електронний ресурс) та ін. Викладачі відзначаються високою публікаційною активністю та мають статті, у тому числі у виданнях, що входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science (зокрема, Aliaiev G. Nikolay Lossky's Cosmology /G. Aliaiev, S. Kutsepal // Philosophy & Cosmology 2018. Vol. 20. К.: МФКО, 2018. Рр. 154–162.; Хміль Т.В. Забуття як соціальний феномен – Філософське мислення як запит часу. – огляд наук. конф. 16 лист. 2017 р. / Антропологічні виміри філософських досліджень. - № 12, с.129-130; Shabanova Yu.O. Metamodernism Man in the Wordview Dimension of New Cultural Paradigm /Anthropological Measurements of Philosophical Research No 18 (2020) P. 121-131 та ін. Науково-педагогічні працівники, представник відділу кадрів надали інформацію про те, що всі викладачі мають укладені контракти та регулярно підвищують кваліфікацію з освітніх компонент, які вони ведуть (зустрічі 1, 2, 8). За запитом експертів науково-педагогічні працівники представили сертифікати, свідоцтва, довідки про проходження підвищення кваліфікації/стажування у тому числі, в європейських освітніх закладах. Зокрема, надане свідоцтво ПК № 41682253/21 від 31.05.2021 р. про підвищення кваліфікації Шабанової Ю.О. у Дніпровській академії неперервної освіти, сертифікати учасника програми академічної мобільності та підвищення кваліфікації викладачів і науковців у 2017 р. - Захарчука О.Ф., у 2019 р. – Жижченко В.П. та ін. Тобто є підстави дійти висновку, що кваліфікація викладачів забезпечує досягнення цілей і результатів навчання ОПП.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

У ЗВО діє положення про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників, затверджений вченою радою ЗВО 30.05.2019 р., протокол № 8, згідно якого для розгляду заяв і документів, поданих претендентами на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників, наказом ректора університету створюється конкурсна комісія у складі голови – ректора, заступника голови – першого проректора, членів комісії – голови профспілки ЗВО, ученого секретаря вченої ради, декана факультету (директора інституту), начальника відділу кадрів, юрисконсульта, начальника навчального відділу. Кандидатури претендентів на заміщення посад професорів, доцентів, старших викладачів, викладачів попередньо обговорюються на засіданні відповідної кафедри за участю органів студентського самоврядування. Для оцінки рівня професійної кваліфікації претендента кафедра може запропонувати йому попередньо прочитати пробні лекції, провести практичні заняття в присутності науково-педагогічних працівників. Висновки кафедри затверджуються таємним голосуванням і передаються на розгляд конкурсної комісії у вигляді витягу з протоколу засідання кафедри (<http://surl.li/bckbc>). Викладачі зазначили, що конкурсний відбір проводився за принципами відкритості та неупередженості у ставленні до претендентів на заміщення вакантних посад (зустріч 2). Представником відділу кадрів підтверджено, що всі науково-педагогічні працівники, які викладають за ОПП пройшли відповідні конкурсні процедури і мають укладені контракти на 3 роки (зустріч 8). Під час інтерв'ю з гарантом ОПП та адміністрацією ЗВО було підтверджено, що підбір кадрів здійснюється ретельно та якісно з метою успішної реалізації освітньої програми (зустріч 1, 2, 8).

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Згідно із підрозділом 2.2 положення про організацію освітнього процесу роботодавці запрошуються на засідання методичних комісій спеціальностей для розгляду пропозицій «стосовно можливостей удосконалення змісту освітніх програм». За ОПП такі засідання відбуваються у форматі онлайн засідань «фокус-груп» спеціальності 033 Філософія. Експертам були надані відповідні протоколи № 2 від 19.02.2021 р., № 3 від 24.02.2021 р. Під час фокус-груп із представники роботодавців підтвердили участь в удосконаленні освітнього процесу. Так, В.Б. О कोरोков підтвердив врахування його пропозиції щодо перенесення дисциплін Етика, Естетика, Логіка з блоку «Базові дисципліни за галуззю знань» у розділ «Фахові освітні компоненти за спеціальністю» (зустрічі 5). Роботодавці залучаються до рецензування ОПП, тексти якої у редакціях 2018, 2019, 2020 та 2021 р. мають відповідні рецензії-відгуки. Представники роботодавців також залучаються до освітнього процесу на етапі підсумкової атестації. Так, згідно з п.2.2.1 положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти, затвердженого вченою радою 11.12.2018, протокол № 15, головою екзаменаційної комісії призначається фахівець у відповідній галузі або провідний науковець відповідного напрямку, який не є співробітником університету. П. 2.3.2 встановлює, що до складу екзаменаційної комісії може бути включений представник роботодавця або об'єднання роботодавців (<http://surl.li/aplnj>). У 2022 р. головою екзаменаційної комісії за ОПП буде працювати Халапсіс О.В., д. філос. н., проф., завідувач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. Проф. Халапсіс О.Ф. являється потенційним роботодавцем та стехолдером, який брав участь в обговореннях ОПП «Філософія» (протокол № 3 онлайн-засідання «фокус-групи» спеціальності 033 Філософія від 24.02.2021 р.) Крім того, залучення роботодавців до освітнього процесу відбувається під час проходження практики. У ЗВО діє положення про проведення практики здобувачів вищої освіти, затверджене 11.12.2018 р., протокол № 15, згідно з п. 4.3 навчально-методичне керівництво практикою, а також контроль за виконанням програм практик здійснюють представники відповідних кафедр і баз практик (<http://surl.li/amiwl>). Представники баз практики за ОПП підтвердили свою участь у цьому процесі (зустріч 6).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ЗВО має багаторічний досвід залучення професіоналів, експертів у галузі філософії до зустрічей зі здобувачами у форматі щорічних всеукраїнських філософських читань, організованих на базі кафедри філософії та педагогіки з нагоди Всесвітнього дня філософії ЮНЕСКО. Вперше такий захід відбувся ще у 2006 р. за участі академіка НАН України, директора інституту філософії НАН України М.В. Поповича. У 2020 р. за темою «Філософія і культура в наративах сучасності» з онлайн доповідями для здобувачів виступали, практики-науковці та експерти-філософи Возняк В.С.Возняк, Лимонченко В.В., Халапсіс О.В., О कोरोков В.Б. та ін. (<https://www.youtube.com/watch?v=J7-n6DxA3Ho>). Крім того, до проведення лекційних занять регулярно запрошуються провідні професіонали філософської галузі. Так, 08.10.2021 р. з онлайн лекцією «Релігійні основи східної філософії» виступив професор Одеського національного університету імені І.І. Мечнікова С.Г. Секундант. 19.11.2019 р. тренінг із комунікацій для здобувачів провела практичний психолог I категорії Левітова А.П. та ін. (<https://filosof.nmu.org.ua/ua/news-departments/>).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

На рівні внутрішніх нормативних документів передбачено проходження кваліфікації відповідно до карти процесу організації підвищення кваліфікації, плану підвищення кваліфікації, індивідуальної програми та ін. у тому числі за рахунок коштів, затверджених у бюджеті ЗВО (п.п.6.1, 6.3 положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, затверджене вченою радою 27.04.2020 р., протокол № 4(<http://surl.li/afhqr>). Під час інтерв'ю представники адміністративного персоналу та допоміжних структурних підрозділів підтвердили послідовне дотримання встановлених норм і процедур професійного розвитку науково-педагогічних працівників (зустрічі 7, 8). На сайті розміщені програма підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників ЗВО, затверджена вченою радою 03.09.2020 р., протокол № 8, та перелік установ-партнерів ЗВО для проходження стажування науково-педагогічних працівників (<http://surl.li/afhtn>). Крім того, ЗВО бере участь у міжнародних проєктах, що передбачають професійний розвиток науково-педагогічних працівників, зокрема Erasmus+ (<http://surl.li/bgqrd>). Так, проф. Аляєв Г.Є стажувався за програмою Erasmus+European Union exchange studies programme for partner countries у Папському Університеті Іоанна Павла II в Кракові у листопаді 2020 р. Доц. Пазинич Ю.М. – у Міжнародному центрі освіти Краківської політехніки, Ягелонському університеті, Вроцлавській політехніці. Вони підтвердили, що ЗВО надавав необхідну організаційну і матеріальну підтримку, зокрема, щодо оплати витрат на відрядження (зустріч 3).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Представники адміністрації повідомили, що з огляду різноманітність факультетів (інститутів) і кафедр було прийняте рішення про відмову від єдиного шкали рейтингового оцінювання на користь визначення показників професійних досягнень у додатках до контрактів з науково-педагогічними працівниками задля врахування особливостей різних освітньо-наукових галузей (зустріч 1). Поряд із цим у ЗВО встановлені і реалізуються загальноуніверситетські процедури морального та матеріального стимулювання розвитку викладацької майстерності. Згідно з положенням про почесні звання, затвердженим вченою радою 08.12.2021, протокол № 16, за професійні досягнення науково-педагогічними працівниками можуть присвоюватися почесні звання (<http://surl.li/bgqrg>). Зокрема, почесні звання були присвоєні Шабановій Ю.О., Жижченко В.П. тощо. Відповідно до положення про порядок преміювання, надання матеріальної допомоги працівника, затвердженим наказом ректора у 2018 р., основними показниками для преміювання науково-педагогічних працівників є виконання плану науково-методичного та навчального забезпечення, впровадження нових форм та методів навчання, регулярне підвищення професійного рівня та ін. Представники допоміжних підрозділів ЗВО та викладачі проінформували експертів, що у грудні 2021 р. науково-педагогічні працівники Інституту гуманітарних і соціальних наук, у тому числі ті, хто забезпечує ОПП, отримали премію (зустрічі 3 та 8).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильні сторони: - науково-педагогічні працівники ОПП мають навчально-методичні та науково-дослідницькі публікації відповідно до освітніх компонентів; - впроваджені чіткі та дієві процедури конкурсного відбору науково-педагогічних працівників на заміщення вакантних посад; - професіонали у галузі філософії до залучаються до зустрічей із здобувачами у форматі конференцій, читань, лекцій і тренінгів; - участь представників роботодавців в організації та реалізації освітнього процесу; - високий рівень участі викладачів ОПП у міжнародних програмах професійного розвитку; - практика присвоєння почесних звань і преміювання викладачів ОПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

За інформацією, що розміщена на сайті випускової кафедри, залучення зовнішніх експертів у філософській галузі до проведення аудиторних занять відбувається у форматі виступів та презентацій за окремими філософськими темами. Рекомендується удосконалити зазначену практику, залучивши провідних професіоналів-філософів, у тому числі, закордонних, до проведення аудиторних занять не лише за окремими темами, а і за навчальними модулями або цілими дисциплінами із включенням до розкладу аудиторних занять.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

На думку експертів, встановлений недолік не є суттєвим і немає системного характеру, а загальний рівень дотримання Критерію 6 є високим. Отже, є підстави оцінити рівень відповідності ОПП Критерію 6 на рівні В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час огляду матеріально-технічної бази у режимі відеоконференції (зустріч «Огляд матеріально-технічної бази»), експертна група переконалася у наявності матеріально-технічних ресурсів, які повністю забезпечують реалізацію ОПП. На балансі ЗВО: лінгвістичні центри, бізнес-інкубатор, актовка і кілька спортивних залів, їдальні, медпункт, коворкінг-простори, футбольне поле, музеї. Бібліотека університету має доступ до наукометричних баз Scopus, Web of Science. Вся територія університету покрита безкоштовним Wi-Fi, що забезпечує вільний доступ до мережі Інтернет. Кафедра філософії і педагогіки має методичний кабінет, в якому систематизовані фонди фахових періодичних видань, навчальна література, різноманітні філософські публікації. Під час навчання використовується програмне забезпечення Office 365, додаток Teams. На платформі Moodle розміщено навчально-методичне забезпечення за дисциплінами ОПП: робочі програми та силабуси, посібники, завдання для практичних занять, література, тести та ін. (резервна зустріч).

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

ЗВО забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів. Основним інформаційним ресурсом є сайт університету та сторінка кафедри філософії і педагогіки. Здобувачі вищої освіти мають можливість долучитися до життя університету, вирішувати питання, які стосуються навчання та побуту, брати участь в управлінні університетом, захищати права та інтереси студентів через участь в студентському самоврядуванні. Представники студентів входять до складу вченої ради університету, інституту, ректорату, стипендіальних комісій. Кафедра всебічно сприяє особистісному та професійному розвитку студентів через залучення їх до організації та проведення наукових досліджень (проектів), участь в наукових конференціях, конкурсах, тренінгах. Також здобувачі ОПП мають можливість вивчати іноземні мови додатково у лінгвістичних центрах, які діють у ЗВО. Окрім того, на кафедрі філософії і педагогіки функціонують Центр естетичного розвитку та Український інститут світової культури, в яких проходять тренінги, семінари, майстер-класи з різних тем. Це підтвердили під час відео-інтерв'ю здобувачі вищої освіти, представники студентського самоврядування, академічного персоналу, представники кафедри (зустрічі 2, 3, 4, 7). Для виявлення та задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти ОПП регулярно проводяться опитування (<https://filosof.nmu.org.ua/ua/students/pools.php>).

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Безпечні умови навчання передбачені Статутом університету та Стратегічним планом розвитку. Постійно проводяться інструктажі з охорони праці та безпеки життєдіяльності. Менеджмент ЗВО приділяє підвищену увагу до протипожежної безпеки (зустріч «Огляд матеріально-технічної бази»). Здобувачі вищої освіти мають можливість отримати юридичну консультацію (корпус 5, аудиторія 23). З початком пандемії COVID-19 студенти були проінформовані про правила поведінки в громадських місцях, правила та методи індивідуального захисту. Періодично у ЗВО проводяться заходи зі збереження життя й здоров'я під час практик, зборів та екскурсій. Також у ЗВО створена та функціонує соціально-психологічна служба (<https://filosof.nmu.org.ua/ua/sps.php>), яка консулює здобувачів та викладачів з психологічних питань; надає психологічну і соціальну допомогу та реабілітацію студентів, які перебувають у кризових життєвих ситуаціях (зустрічі 3, 4, 8).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Під час відео-інтерв'ю зі здобувачами вищої освіти та представниками студентського самоврядування інституту та адміністрації ЗВО, експертна група переконалася в тому, що закладом вищої освіти забезпечується різнічна підтримка студентів, які навчаються за ОП «Філософія» (зустрічі 3, 4, 7, 8). Освітню підтримку забезпечують гарант ОПП, працівники кафедри права, філософії та політології, завідувач кафедри, куратори груп, керівництво ЗВО та інституту. Організаційна підтримка здійснюється деканатом, кафедрою, студентським самоврядування університету

та інституту, базами практик, які створюють та забезпечують можливість для здобуття студентами необхідних знань на вмінь. Інформування здійснюється через сайт університету (<https://www.nmu.org.ua>), корпоративну пошту, соціальні мережі, платформу Moodle і сервіси Office 365. Консультаційна підтримка здобувачів вищої освіти відбувається шляхом проведення зустрічей зі здобувачами вищої освіти. Графік цих зустрічей складається диспетчерською службою університету і розміщується на офіційному сайті університету. Крім того, відповідно до положення про організацію освітнього процесу організаційна, інформаційна, соціальна допомога надається куратором академічної групи, який також проводить індивідуальні зустрічі зі студентами, надає консультації з різних питань. Староста кожної групи представляє інтереси студентів на всіх рівнях, безпосередньо комунікує з куратором групи, представниками кафедри та інституту за потреби. Соціальна підтримка здійснюється через органи студентського самоврядування. Категорії здобувачів ВО, передбачені законодавством, отримують соціальну стипендію у порядку та розмірі, визначеному КМУ. Крім того, щороку відділом внутрішнього забезпечення якості вищої освіти ЗВО проводяться опитування студентів щодо якості організації навчального процесу в ЗВО. Під час інтерв'ю з експертами, студенти зазначили, що постійно надають пропозиції та зауваження, які обов'язково розглядаються та враховуються за можливості (зустріч 3).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Згідно з «Правилами прийому» та «Положенням про організацію освітнього процесу» ЗВО забезпечує реалізацію права на освіту особами з особливими освітніми потребами. Передусім, в університеті створено спеціальні умови участі в конкурсному відборі на здобуття вищої освіти, є різноманітні пільги під час переведення на вакантні місця державного замовлення, право на першочергове поселення в гуртожиток, також забезпечені спеціальні технічні умови (окремі вбиральні кімнати, пандуси, у ліфтах та у місцях загального користування використовуються шрифти Брайля). Під час огляду матеріально-технічної бази експерти переконалися в цьому. Крім того, «Порядком супроводу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп» (<http://surl.li/aougj>) визначено дії працівників ЗВО щодо забезпечення зручності та комфортності перебування в університеті особам, які потребують допомоги. ЗВО передбачена можливість навчальна за індивідуальним планом або за індивідуальним графіком з використанням елементів дистанційного навчання. На період проведення акредитації такі категорії здобувачів за ОПП не навчалися.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО політика та процедури врегулювання конфліктних ситуацій визначені «Положенням про порядок застосування заходів з врегулювання конфлікту інтересів у діяльності посадових осіб», «Положенням про порядок застосування заходів з врегулювання конфліктів та спорів (суперечок) у діяльності співробітників та студентів», «Антикорупційною програмою», «Положенням щодо протидії булінгу (цькуванню)», «Положенням про політику попередження і боротьби із сексуальними домаганнями» (<http://surl.li/afgkz>). У процеси комунікації та аналізу конфліктних ситуацій залучаються різні посередники: викладачі кафедри, декан, завідувач кафедри, куратори академічних груп, представники студентського самоврядування, ректор університету, старости академічних студентських груп та ін. У ЗВОі проводяться заходи для запобігання, виявлення і протидії корупції: періодична оцінка корупційних ризиків; дотримання антикорупційних стандартів і процедур. Профілактика та протидія дискримінації та булінгу передбачає ознайомлення викладачів та працівників ЗВО з особливостями поширення масових негативних явищ серед здобувачів вищої освіти, просвітницьку роботу представників соціально-психологічної служби серед учасників освітнього процесу тощо. Для протидії сексуальним домаганням в університеті діє постійна діюча комісія з попередження і боротьби із сексуальними домаганнями, до складу якої входять представники студентського самоврядування та трудового колективу університету. Комісія проводить роз'яснювальну роботу серед трудового колективу та студентів ЗВО щодо попередження сексуальних домагань, надає інформаційну та консультативну підтримку керівництву структурних підрозділів щодо попередження сексуальних домагань, отримує і розглядає скарги. Водночас здобувачі недостатньо ознайомлені з положенням про порядок застосування заходів з врегулювання конфлікту інтересів у діяльності посадових осіб (зустріч 3). Під час реалізації ОПП конфліктних ситуацій серед учасників освітнього процесу не виникало.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

У ЗВО створена належна матеріально-технічна база й інформаційні ресурси з безперешкодним і безоплатним доступом. Наявність якісних фондів наукової літератури, безоплатний доступ здобувачів вищої освіти до інформаційних ресурсів, міжнародних наукових баз Web of Science та Scopus суттєво підсилюють матеріальне забезпечення ОПП. Доброю практикою є забезпечення здобувачів ОПП та викладачів безоплатним ліцензійним доступом до повного пакету Office 365, програм Microsoft Teams та Moodle. Чіткі та зрозумілі процедури

врегулювання конфліктних ситуацій, задокументовані та доступні для всіх учасників освітнього процесу. Крім того, створені відповідні умови для можливості навчання та проживання осіб з особливими освітніми потребами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Здобувачі недостатньо ознайомлені з положенням про порядок застосування заходів з врегулювання конфлікту інтересів у діяльності посадових осіб (зустріч 3). Тому експерти рекомендують посилити проведення відповідної роз'яснювальної роботи.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ОПП загалом відповідає Критерію 7 з недоліком, що не є суттєвим.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОПП у ЗВО регулюють: 1) положення про навчально-методичне забезпечення освітнього процесу (<http://surl.li/bcksx>); 2) положення про раду із забезпечення якості освітньої діяльності (<http://surl.li/bgtwh>); 3) положення про гаранта освітньої програми; 4) положення про науково-методичні комісії спеціальностей (<http://surl.li/aplxq>). Усі документи є доступними для усіх учасників освітнього процесу. Згідно з вищезазначеними документами, перегляд освітніх програм відбувається в декілька етапів із послідовним залученням всіх зацікавлених сторін. Спочатку освітня програма розробляється робочою групою, обговорюється на засіданнях кафедри, науково-методичної комісії, вченої ради інституту та погоджується відділом внутрішнього забезпечення якості. Після перегляду вона затверджується вченою радою університету. Проект ОПП щорічно розміщується на сайті університету і кожен охочий має можливість надати свої зауваження і рекомендації. До оцінки ОПП залучаються роботодавці, представники академічної спільноти, здобувачі вищої освіти, відділ внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, навчально-методичний відділ, науково-педагогічні працівники та інші зацікавлені сторони. Отримані пропозиції обговорюються на засіданнях кафедри, науково-методичної комісії Адміністративний персонал повідомив, що розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОПП (редакції 2018, 2019, 2020 та 2021 років) відбувалося з дотриманням діючих у ЗВО процедур щодо забезпечення відповідності змістовних складових ОПП установленій формі, виконання вимоги щодо рецензування тексту зовнішніми стейкхолдерами, обов'язкове врахування результатів моніторингу процесу її реалізації, зворотного зв'язку із здобувачами вищої освіти, науково-педагогічними співробітниками, представниками потенційних роботодавців та ін. (зустріч 7).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОПП через комунікацію з кураторами груп, гарантом ОПП, завідувачем кафедри, адміністрацією інституту. Регулярно проводяться опитування; спілкування в групових чатах MS Teams; через корпоративну пошту MS Outlook, у месенджерах Viber, Telegram, Facebook; через проведення кафедрального анкетування, опитувань відділом внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Експертам були надані протоколи засідань кафедри філософії і педагогіки щодо рекомендацій навчально-методичній комісії за спеціальністю 033 Філософія оновити зміст ОПП на підставі аналізу результатів опитувань здобувачів у змісті ОПП (№ 10 від 12.06.2021, № 10 від 20. № 2 від 21.12.). Крім того, були надані протоколи засідання навчально-методичної комісії за спеціальністю 033 Філософія № 2 від 21.12.2021 р. та № 4 від 25.06.2021р., в яких представлені рішення комісії оновити робочі програми, силабуси та перелік вибіркових дисциплін, відповідно до пропозицій студентів. Представник здобувачів освіти, студент ОП «Філософія Коваленко Р. О. входить до складу робочої групи. Діє практика проведення фокус-груп зі здобувачами з обговорення змісту ОПП, у тому числі, її цілей і програмних результатів. Так, брали в обговоренні відповідних змін ОПП здобувачі Коваленко Р., Стойченко О., Золотарьова О., Гурін К., Базима А., Буригін Б. (голова студентської ради ІГСН), представники зовнішніх стейкхолдерів Світлична С.М., Новіков Ю.М., Аліванцева О.В., О कोरोков В.Б., Чічков А.Г. Протоколи он-

лайн засідань фокус-групи спеціальності 033 Філософія №1 від 11.02.2021р. та № 2 від 19.02.2021 р. були надані експертам. Здобувачі підтверджують, що їх позиція береться до уваги під час перегляду ОПП. Зокрема, були наведені факти оновлення списку вибіркових дисциплін (зустріч 3). Зокрема, робоча група врахувала рекомендації та побажання студентів щодо покращення методів викладання, розширення переліку вибіркових дисциплін за рахунок включення дисципліни правового спрямування «Філософія права», збільшення кількості дисциплін мовного циклу (додано ОК «Культура мови», «Польська як друга іноземна мова», «Німецька як друга іноземна мова», введено дисципліни постмодерної політичної проблематики «Основи теорії гендеру», «Соціокультурна ідентичність», «Постмодерна політична філософія»). Анкетування є у відкритому доступі на сайті кафедри філософії і педагогіки (<https://filosof.nmu.org.ua/ua/students/pools.php>).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Кафедра філософії і педагогіки має підписані угоди про наукове і навчально- методичне співробітництво з низкою закладів та установ, що дає можливість здійснювати обмін досвідом та кращими практиками покращення якості філософської освіти. Серед роботодавців, які включені до процесів забезпечення якості ОПП: представники Київського національного університету імені Тараса Шевченка (кафедра теоретичної і практичної філософії); Київського національного університету культури і мистецтв; Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»; Миколаївського національного аграрного університету; Інституту філософії НАН України та ін. (<http://surl.li/bgtlt>). У період з 2018 по 2022 рекомендації щодо удосконалення змісту ОПП надавали: д. філос. н., проф. каф. філософії ДНУ імені Олеся Гончара Шевцов С.В. (до переліку вибіркових дисциплін включено ОК «Соціальна і політична критична теорія»); д. філос. н., проф., зав. каф. соціально-гуманітарних дисциплін ДДУВС Халаписис О.В. (додано ОК «Сучасна філософія», до вибіркових дисциплін – ОК «Основи аргументації»); д. філос. н., проф., зав. каф. філософії і соціології ДНУЗТ ім. академіка В. Лазаряна Хміль В.В., зав. відділом філософсько-методологічних проблем ІОД НАПМУ Ільїн В.В. (введені ОК «Мегафізика і онтологія», «Курсова робота з європейської філософії»). Представники роботодавців Світлична С.М., Новіков Ю.М., Аліванцева О.В., О कोरोков В.Б., Чічков А.Г. та ін. брали участь у фокус-групах з обговорення змісту ОПП. Протоколи он-лайн засідань фокус-групи спеціальності 033 Філософія №1 від 11.02.2021р. та № 2 від 19.02.2021 р. були надані експертам. Згідно з положенням про опитування учасників освітнього процесу та зацікавлених осіб щодо якості вищої освіти у ЗВО передбачено проведення систематичних опитувань у тому числі роботодавців (<http://surl.li/aqusi>). Разом із цим відповідні анкети для онлайн опитувань на сайті випускової кафедри кафедри відсутні.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Оскільки перший набір відбувся у 2018 р., то ОПП ще не має випускників. У ЗВО функціонує Асоціація випускників (ГО «Асоціація випускників Національного гірничого університету»), яка об'єднує випускників усіх факультетів та інститутів. Щороку проходить зустріч випускників, під час якої проводиться опитування щодо їх працевлаштування та кар'єрного шляху. На сайті університету розміщена сторінка Асоціації (<http://surl.li/aplxq>), на якій є можливість тримати зв'язок з випускниками та отримувати їхні відгуки. Інформування про можливості працевлаштування та практики відбувається через розсилку електронних листів студентам та випускникам університету. У ЗВО організуються зустрічі студентів і випускників з потенційними роботодавцями. Крім того, на сайті університету постійно оновлюється інформація про вакансії для студентів (<https://www.nmu.org.ua/ua/content/cooperation/employment/>). Під час інтерв'ю з представниками адміністративного персоналу ЗВО підтвердили готовність забезпечити збирання, аналіз та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОПП (зустріч 7).

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Відповідно до процедур, діючих у ЗВО, роботодавці та здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучаються до моніторингу і періодичного перегляду ОПП. ЗВО має враховувати позиції всіх зацікавлених сторін і вчасно реагувати на виявлені недоліки в ОПП та освітній діяльності за нею, а також враховувати результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти під час здійснення моніторингу та періодичного перегляду ОПП. У ЗВО створений та функціонує відділ внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (<http://surl.li/bguaw>), який контролює якість ОПП та ефективність її реалізації. Діє положення про опитування учасників освітнього процесу та зацікавлених осіб щодо якості вищої освіти (<http://surl.li/bintm>). Представники адміністративного персоналу повідомили, що сформований у ЗВО порядок щорічного перегляду ОПП дає змогу вчасно виправляти виявлені недоліки, зокрема, були уточнені компетентності та програмні результати навчання відповідно до встановленого стандарту вищої освіти, оновлені процедури вибору дисциплін відповідно до потреб здобувачів та ін. (зустріч 7). Здобувачі та представники органів студентського самоврядування надали інформацію про вчасне реагування на запити студентів щодо оновлення переліку вибіркових дисциплін (зустрічі 3, 4). Зазначена інформація підтверджується протоколом засідання кафедри філософії та педагогіки № 10

від 12.02.2021 р., що був наданий експертам. Крім того, був наданий протокол засідання кафедри № 10 від 12.06.2021, що засвідчує врахування результатів опитувань здобувачів для удосконалення ОПП та освітньої діяльності за нею.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОПП є первинною, зауважень від зовнішніх інституцій не було. Проте є рекомендації та зауваження, надані за результатами перегляду та моніторингу ОПП відділом внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, що були взяті до уваги та усунені робочою групою: - недостатня чіткість визначення фокусу й особливостей освітньої програми, що сприяло уточненню змісту ОПП у редакції 2021 р. (п.1.3. Характеристики освітньої програми); - обмеженість вибору здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін (змінено за процедурою визначеною в положенні про формування переліку та обрання навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти ЗВО); - недостатнє врахування думки студентів стосовно реалізації освітнього процесу за ОПП внаслідок відсутності анкетування та опитувань (запроваджено семестровий електронний моніторинг через опитування першокурсників, студентів що навчаються за ОПП на сайті випускової кафедри (<http://surl.li/bgpzq>)); - недостатність залучення роботодавців та здобувачів до перегляду ОПП (укладено нові угоди зі стейкголдерами, введено у склад робочої групи студента групи ОПП Коваленка Р. О.); - відсутність анкетування щодо свідомості академічної доброчесності студентів (запроваджено опитування «Академічна доброчесність» (<http://surl.li/bgpzq>)); - необхідність зазначення в ОПП компетентностей та результатів навчання, що підкреслюють її особливості та виділяють серед інших освітніх програм за спеціальністю 033 Філософія (ОПП приведено у відповідність до затвердженого МОН України стандарту вищої освіти). Усі ці рекомендації були враховані в редакції ОПП 2021 року.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Постійний розвиток ОПП та освітньої діяльності за нею забезпечується: - моніторингом та періодичним переглядом її змісту та компонент, зокрема вибіркового; - щорічним оновленням форм і методів викладання, впровадженням інноваційних методик проведення занять; - наявністю ресурсів, потрібних для організації освітнього процесу, підтримки науково-педагогічних працівників та здобувачів ОПП, у тому числі щодо участі у міжнародних стажуваннях, конференціях, публікації навчальних і наукових матеріалів; - цифровізацією освітнього процесу, впровадженням і використанням електронної системи забезпечення навчання; - режимом публічності та прозорості інформації про освітню програму та діяльність з її впровадження; - співпрацею гаранта, науково-педагогічних працівників, представників адміністрації зі здобувачами, роботодавцями та представниками академічної спільноти. Під час зустрічей зі студентами та викладачами експертна група переконалася, що ЗВО формує ціннісні установки та культуру якості, в яку включені всі учасники освітнього процесу. Разом із цим, на думку експертів, забезпечення безпосереднього характеру цієї співпраці на партнерських засадах гальмується відсутністю практики організації і періодичного проведення спільних засідань представників здобувачів, викладачів, адміністрації і роботодавцями у форматі єдиної дорадчої інституції.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильні сторони: - дієві процедури моніторингу та перегляду ОПП та діяльності з її реалізації, залучення до процесу удосконалення ОПП учасників освітнього процесу різних рівнів; - розвинена нормативно-правова база внутрішнього забезпечення якості освіти; - загальноуніверситетська практика підтримки зворотного зв'язку із випускниками та ведення електронної бази даних випускників; - періодичне опитування здобувачів вищої освіти, результати якого враховуються для удосконалення змісту програми, її компонент, методів навчання та переліків вибіркового дисциплін.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабка сторона ОПП, на думку експертів, пов'язана з браком спільної інституційної платформи, на якій її стейкголдери могли би вести між собою безпосередній діалог та спільно на партнерських засадах приймати рішення щодо удосконалення ОПП. Крім того, з огляду на велику кількість залучених до співпраці представників здобувачів, роботодавців та академічної спільноти стає актуальним завдання із покращення координації їх участі в удосконаленні освітнього процесу. Тому експерти рекомендують створити раду стейкголдерів на інститутському або кафедральному рівні та залучити до неї представників всіх зацікавлених в ОПП сторін, включаючи здобувачів, викладачів, адміністраторів та роботодавців.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

У цілому ОПП відповідає Критерію 8 на високому рівні. Послідовно реалізуються процедури моніторингу та періодичного перегляду ОПП. Здобувачі, роботодавці та представники академічної спільноти беруть участь у процесі її удосконалення. Наявні практики вчасного реагування системи забезпечення якості ЗВО на виявлені раніше недоліки в ОПП. Виявлена слабка сторона ОПП не є істотною, а визначені в нормативних документах ЗВО політики та процедури, спрямовані на її подолання. Отже, є підстави оцінити відповідність ОПП Критерію 8 на рівні В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

На офіційному сайті ЗВО оприлюднені документи, які регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу (<http://surl.li/gcai>): Статут НТУ «Дніпровська політехніка»; Положення про організацію освітнього процесу; Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти; Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти; Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти; Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність; Тимчасове положення про дуальну форму здобуття вищої освіти; Положення про студентське наукове товариство; Правила внутрішнього трудового розпорядку.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Не пізніше ніж за місяць до затвердження ОПП оприлюднюється на офіційному сайті університету відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій зацікавлених сторін (стейкгольдерів). На офіційному сайті університету розміщені освітні програми, які вводяться в дію та виносяться на обговорення (<http://surl.li/almfc>). Інформація про ОПП розміщена на вкладці кафедри (<https://filosof.nmu.org.ua/ua/>). Під час зустрічей зі здобувачами вищої освіти, роботодавцями та стейкгольдерами експертна група переконалася, що усі знають про можливість надавати свої пропозиції щодо ОПП (зустрічі 3, 5, 6). Для більш широкого залучення стейкгольдерів та висвітлення їх побажань та зауважень рекомендуємо розмістити онлайн-форму зворотного зв'язку зі здобувачами освіти, роботодавцями, а у подальшому і випускників для рекомендацій, пропозицій і зауважень до ОПП на сайті ЗВО чи інституту.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ОПП оприлюднена на офіційному сайті університету для ознайомлення (<https://filosof.nmu.org.ua/ua/>). Силабуси та програми освітніх компонентів розміщені за покликанням - <https://filosof.nmu.org.ua/ua/students/033/033main.php>. Інформації, оприлюдненої на сайті, є достатньо для ознайомлення усіх стейкгольдерів. Крім того, на сайті розміщені звіти за результатами попередніх акредитацій усіх освітніх програм <https://www.nmu.org.ua/activity/accreditation/>

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

До сильних сторін ОПП експертна група відносить наявність та доступність нормативно-правових документів, необхідних для організації освітнього процесу та наукової діяльності здобувачів, науково-педагогічних працівників

та роботодавців. Перевагою також є наявність вичерпної та доступної інформації стосовно ОПП і вчасне оприлюднення інформації щодо її перегляду на сайті ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

У контексті цього критерію експертна група звертає увагу на відсутність публічного розміщення інформації від роботодавців та студентів щодо їх пропозицій з удосконалення ОПП. Тому рекомендуємо розміщувати на сайті ЗВО протоколи засідань кафедри та науково-методичної комісії зі спеціальності, які засвідчують процес перегляду та вдосконалення ОПП. Крім того, для більш широкого залучення стейкхолдерів та висвітлення їх побажань та зауважень рекомендуємо розмістити онлайн-форму зворотного зв'язку зі здобувачами освіти, роботодавцями, а у подальшому і випускників для рекомендацій, пропозицій і зауважень до ОПП на сайті ЗВО чи інституту.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОПП загалом відповідає Критерію 9. Виявлені слабкі сторони не є суттєвими. Усі учасники освітнього процесу ознайомлені з правилами і процедурами, які регулюють їхні права та обов'язки. Це дає підстави оцінити відповідність ОПП Критерію 9 на рівні В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B

Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Бугченко Тарас Іванович

Члени експертної групи

Ювсечко Ярослав Володимирович

Матер`ян Естер Миколаївна